

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Výkopy základových pasů protnulý na nálezy velmi chudobnou sídlištní jámu datovatelnou jen rámcově do éry komplexu lužických popelnicových polí.

Pavel Fojtík

Resumé

Prostějov-Krasice (Bez. Prostějov), „Višnovce“. Mittlere Bronzezeit – Mitteldonauländische Hügelgräberkultur, Jüngere Bronzezeit und Spätbronzezeit – Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 17. Prostějov-Krasice. Výběr keramiky (mohylová kultura).

Abb. 17. Prostějov-Krasice. Auswahl der Keramik (Hügelgräberkultur).

PŘÍSNOTICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Ulice Za Humny. Mladší doba bronzová. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Záchranným archeologickým výzkumem při stavbě vodovodu pro dům p. Mikuly (bližší popis viz svazek Středověk, novověk) byl zdokumentován objekt, ze kterého pocházejí zlomky keramiky z mladší doby bronzové.

Ivan Čižmář

Resumé

Prásnovice (Bez. Brno-venkov), Za Humny. Jüngere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

SENICE NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

Sokolská ulice. Nitranská kultura. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1116619.27:558585.21

V září a říjnu 2014 byl proveden archeologický výzkum při rekonstrukci silnice v ulici Sokolská. Před barokní kaplí sv. Josefa narušila stavba dosud neznámé kostrové pohřebiště nitranské kultury. V pěti hrobových jamách byli pohřbeni jedinci ve skrčené poloze na pravém či levém boku s orientací ve směru západ-východ a východ-západ. V poměrně chudé výbavě hrobů se objevují zlomky měděných artefaktů (jehlice s roztepanou a znovu svinutou hlaví, kroužky), kostěné a fajánsové korálky, štípaná industrie, kostěná industrie (šídla) a jedna keramická nádoba. V nejbohatším hrobu (H3) byly u skeletu mladé ženy vypreparovány kostěné korálky (683 ks) tvořící několikanásobnou šňůru. Další nálezy i zlomky lidských kostí byly objeveny v novověké kulturní vrstvě mimo hrobové jámy.

Marek Kalábek

Resumé

Senice na Hané (Bez. Olomouc), Sokolská-Straße. Nitra Kultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

STAVENICE (OKR. ŠUMPERK)

Les Doubrava - severozápadně od mohylníku, parc. č. 629/28. KLPP. Sídlíště. Povrchový průzkum.

Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum Šumperk, přír. č. 26/2013 a 13/2014.

Při povrchových prospekcích s využitím detektorů kovů (2011 až 2014) v lese Doubrava u Mohelnice v okolí známého mohylníku lužické kultury (Nekvasil 1978, 56–68) západně vrchu Bradlec (v SAS pod č. 14-43-20/6) byla v poloze cca 200-300 m severozápadně od pohřebiště identifikována plocha o průměru několika desítek metrů s nálezy z mladší doby bronzové (ZM 10 14-43-20, 395:303, 390:314, 397:322, 405:317 od Z:J s. č.). Jednalo se jak o kovové artefakty (zlomek bronz. srpku, zlomek břitu neurčitelného nástroje, slitky mědi či bronzu) získané detektorem, tak i o zlomky keramiky a mazanice, vyzvednuté z vývrátů stromů. Všechny nálezy byly zaměřeny pomocí ruční stanice GPS, větší kusy mědi/bronzu (analýzy ještě neprovedeny) pak i geodeticky. V širším okolí se dále podařilo nalézt bronzovou jehlicí a břitvu.

K ověření situace, zda jde pouze o jednotlivé ztrátové předměty či o lokalitu, byla ve dnech 8. – 9. 10. 2013 provedena malá sonda (1×1 m) v místě nálezů jednoho z větších kusů mědi či bronzu. Pod svrchní lesní zemínou se v celé ploše sondy nacházela cca 20 cm silná vrstva (kulturní?) s výskytem artefaktů (zlomky keramiky a mazanice). Další vrstva, mocná cca 10–15 cm, byla již zčásti promíšená s podloží a na nálezy chudší. Podloží tvořené žlutohnědou jílovitou zemínou začínalo v hloubce 35–40 cm a do něj byl zahlouben v zá-

padní části sondy objekt (sídlištní jáma?). Sonda byla takéž geodeticky zaměřena (geodetická firma Vozda s. r. o. Šumperk: JTSK – 564247.89, 1100018.00, 314.76 m. n. m.; WGS84 – 49°46'12.878" N, 16°59' 7.647" E).

Nalezenou keramiku lze předběžně přiřadit lužické kultuře mladší doby bronzové. Podařilo se tak zjistit dosud neznámou sídlištní polohu lužické kultury a poodhalit tak záhadu existence dosud zdánlivě osamělého mohylníku uprostřed lesa Doubravy.

Jakub Halama

Literatura

Nekvasil, J. 1978: Mohylníky lužické kultury na Moravě. *Památky archeologické* 69, 52–116.

Resumé

Stavenice (Bez. Šumperk), Wald Doubrava – nord-westlich von Hügelgräberfeld, Parz. Nr. 629/28. Spätbronzezeit – Lausitzer Kultur. Siedlung. Oberflächenforschung. Einlagerung der Funden: Heimatkundenmuseum im Šumperk, Zuwachs. Nr. 26/2013, 13/2014.

SYROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Malé pole“. Mladší až pozdní doba bronzová (KSPP). Sídliště. Záchranný výzkum.

V dubnu roku 2014 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 1129/2 a 1054/1 v jihovýchodním cípu polní tratě „Malé pole“ v souvislosti s výstavbou nového zemního vodojemu. Uvedená trať přiléhá k severnímu okraji intravilánu Syrovic, přičemž předmětná novostavba zemního vodojemu byla situována při západní straně místní cesty, která směřuje od asfaltové komunikace v ulici Márovna přes potok Syrůvka k nedalekému areálu bývalého zemědělského družstva a tvoří její severovýchodní hranici. Lokalita se nachází v nadmořské výšce okolo 226 m, na úpatí mírného jižního až jihovýchodního svahu, jenž se zvedá po pravé straně koryta potoka Syrůvka. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, listu 24-34-19 určena krajními body o souřadnicích 127:255, 128:253, 130:254 a 129:256 mm od Z:J s.č.

V celém půdorysu nového zemního vodojemu byly zjištěny kulturní vrstvy obsahující materiál z různých etap pravěku (viz oddíly Neolit a Eneolit) a z raného středověku (Přichystal v tisku). Část ze získaných zlomků keramických nádob bylo možné rámcově zařadit do kultury středodunajských popelnicových polí. Stejnému období náleží také jedna z odkrytých

zásobných jam. Osídlení prostoru nositeli velatické fáze kultury středodunajských popelnicových polí bylo již dříve doloženo povrchovými sběry (Salaš 1989, 108).

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. v tisku: Syrovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 56(2).

Salaš, M. 1989: Doba bronzová. In: L. Belcredi (a kol.): *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 83–125.

Resumé

Syrovice (Bez. Brno-venkov). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Malé pole“ wurden Kulturschichten entdeckt. In dieser Schichten wurden auch die urnenfelderzeitlichen Keramikscherben gefunden. Zusätzlich wurde eine Vorratsgrube der mitteldanubischen Urnenfelderkultur untersucht.

TETČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Palackého ulice. KSPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí silnice II/394 v obci Tetčice proběhl od dubna do října 2014 záchranný archeologický výzkum, který byl proveden pod záštitou Archeologického ústavu Moravského zemského muzea. Záchranným archeologickým výzkumem bylo doloženo osídlení KSPP, konkrétně velatické kultury. Výkop byl situován v intravilánu obce na ulici Palackého, nedaleko temene svahu sklánějícího se k severu. Odkryta byla západní polovina objektu oválného půdorysu o délce 1 m, v dochované šířce 0,4 m a mocnosti 0,4 až 0,5 m. Východní část sídlištní jámy byla poničena dřívějšími recentními přípojkami z 60. až 80. let 20. století. Materiální náplň jámy tvořila pouze keramika.

Osídlení z doby bronzové je na katastru obce Tetčice známo od první poloviny 20. století. Od té doby zde byly zjištěny doklady sídlištních i funerálních aktivit (Říhovský 1962; 1966; Hájek, Zeman 2004). Během zmíněného záchranného výzkumu se však podařilo zachytit novou, dosud nepublikovanou lokalitu.

Zdeněk Hájek, Alžběta Červková

Literatura

Hájek, Z., Zeman, T. 2004: Tetčice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 45 (2003), 161.